

ΑΠΟΔΗΜΙΑΙ ΕΙΣ ΤΟΝ ΠΟΛΟΝ

Συνέχεια· ἰδί σελ. 247.

Δ'

Ἐπιθυμοῦντες ἐνθέρμως οἱ δύο ἀξιωματικοὶ νὰ προαγάγῃσι τὰς ἐρένας αὐτῶν, κατέστησαν ἀσπαστὴν εἰς τὸ κοινὸν τὸ σχέδιον καὶ ὑπέβαλον εἰς τε τὰς κυβερνήσεις καὶ εἰς τὰ σοφὰ σωματεῖα τὰς ἐφεξῆς μελέτας. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἔτος θὰ ἐπεδίδοντο εἰς τὴν τελείαν ἔρευναν τῆς ἀνακαλυφθείσης λεκάνης κατὰ τὸ παρελθόν, τῆς μεταξύ Σπίτζβεργ καὶ Νέας Ζέμβλης· διὸ καὶ ἐσκόπων νὰ διαχειμάσωσιν εἰς τὸν κόλπον τοῦ Τάϊμοντ ἢ περὶ τὸ ἀκρωτήριον Τσελιουσκιρ, τὸ Σέβιρο Βοστοκνοί τῶν Ῥώσων, τὸ βορειότατον μέρος τῆς Σιβηρίας τῆς ἀρχαίας ἠπείρου πρὸς τὴν 77^η μοῖραν· τὸ δὲ δεύτερον θὰ ἐξηρένων τὸ μεταξύ τοῦ ἀκρωτηρίου Τσελιουσκιρ καὶ τῶν νήσων τῆς Νέας Σιβηρίας διάστημα· καὶ τὸ τρίτον, ἀπὸ τῆς Νέας Σιβηρίας θὰ μετέβαινον εἰς τὰ στενὰ Βέριγγ, μεταξύ τῶν ὁποίων κεῖται ἡ χώρα τοῦ Βράγγελ. Σκοπὸς δὲ τῆς πορείας ταύτης δὲν ἦτο ἢ εἰς τὸν πόλον μετάβασις, ἀλλ' ἢ ἐξερεύνησις τῶν παραλίων ἅτινα ἄπαξ μόνον ἐπισκέφθησάν τινες πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν· ἀλλὰ συνέβη καὶ σήμερον ὅτι πολλάκις συμβαίνει· ἢ ἐστὶν ἀντὶ τῶν ἀναζητουμένων ἀνευρέθησαν ἄλλα ἀπὸ τοῦ 1872 μέχρι τοῦ 1874, ἦτοι ἡ ἀνατολικοβόρειος διόδος.

Τὸ σχέδιον τοῦτο ἐνεκολπώθη περιπαθῶς ἡ μεσημβρινὴ Γερμανία· ἀλλὰ καὶ ἡ Αὐστρία ἠθέλησε νὰ μετάρχη τῶν ἐπιστημονικῶν ἀποδημιῶν τὰς ὁποίας εἶχον ὑποστηρίξει ἀλληλοδιαδόχως αἱ μεγάλαι ναυτικαὶ δυνάμεις. Καὶ ἐπειδὴ τὸ μὲν κράτος ἐχορήγησεν ἄφθονα χρήματα, οἱ δὲ ἰδιῶται οὐκ ὀλίγα, τὸ ποσὸν ἀνέβη εἰς 450,000 φράγκων. Ὅθεν ἤρχισεν εὐθὺς ἡ ἐπιχείρησις.

Ἐναυπηγήθη λοιπὸν ἐπίτηδες πλοῖον, ὃ Τέγετωφ, κατὰ τρόπον διευκολύνοντα τοὺς τε ἐπιβάτας, τὴν τοποθέτησιν τῶν τροφῶν καὶ τῆς καυσίμου ὕλης. Ἡ ἑλιξ κατεσκευάσθη ἐξ ὀρειχάλκου ὅπως ἦναι στερεωτέρα καὶ ἀνυψῶτο εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ βλάπτεται ἀπὸ τοὺς πάγους· ὑπῆρχε δὲ καὶ δευτέρα ἑλιξ. Τὸ πλοῖον διέτρεχε κατὰ μέσον ὄρον ἐξ ναυτικῶν μίλια τὴν ὥραν, ἢ δὲ ξυλικὴ τοῦ πλοίου ἦτο ἐκ σχοίνου, περιφοροῦμένη ὑπὸ δύο περικαλυμμάτων τεθειμένων ἀλλεπαλλήλως.

Ἐσωτερικῶς δὲ οἱ κοιτῶνες τῶν ἀξιωματικῶν καὶ τῶν ἐπιστημόνων ἔκειντο πρὸς τὴν πῶραν, μετ' αὐτοὺς δὲ τὸ δωμάτιον τῶν μηχανῶν καὶ τὸ τῆς θερμάνσεως, ἐν μέσῳ αἱ ἀποθήκαι τῶν γαιανθράκων καὶ τῶν τροφῶν, καὶ πρὸς τὴν πρόμνην τὰ καταλύματα τοῦ πληρώματος. Ὑπῆρχε δὲ καὶ θάλαμος ἐργασίας

ἐννέα ποδῶν μῆκος καὶ ἐπτὰ πλάτος· ἔχων, ἐν ᾧ ἦσαν ἀποτεθειμένα τὰ ὄργανα καὶ ἡ βιβλιοθήκη. Ἐκεῖ ἔκειντο καὶ αἰθουσαι τροφῶν καὶ καλλωπιστήρια. Ἡ αἰθουσα τοῦ πληρώματος εἶχε δεκαεξὶ κλίναις, μαγειρεῖον, πλυντήριον καὶ λουτρόν, καθὼς καὶ κλίνην τοῦ ναυκλήρου καὶ τῶν ἰχθυβολέων.

Καὶ ναῦται μὲν καὶ ἀξιωματικοὶ ἦσαν εικοσιτέσσαρες ἐν ὅλοις, οἱ πλείστοι ἐκ Δαλματίας, ἄνδρες βωμαλεῖοι καὶ ἦθος ἔχοντες μεσημβρινόν. Διευθυντὴς δὲ ὑποπλοίαρχος Οὐαίπρες, πρῶτος ἀξιωματικὸς ὁ ὑποπλοίαρχος Βρὸς δὲ Κομοτό, δεύτερος ἀξιωματικὸς ὁ σηματοφόρος Ὁρέλ δὲ Βροῦμ, μηχανικὸς ὁ Κρίχ, ἐπὶ τῶν ἀρμένων ὁ πλοίαρχος Λουσίνος, ἰατρός ὁ Ἰουλιανὸς Ῥέπες Δεδάν. Πρὸς τοὺς δύο κυνηγοὺς τῆς δορκάδος Ἀλέξανδρον Κλότς καὶ Ἰωάννην Χάλετ ἐδόθη ἡ ὑπόσχεσις νὰ διορισθῶσι μετὰ τὴν ἐπιστροφήν δασονόμοι. Πάντες δὲ οὗτοι, ἀνήκοντες εἰς τὸ πολεμικὸν ναυτικὸν τῆς Αὐστρίας, ἐλάμβανον ὀλόκληρον τὸν μισθὸν αὐτῶν διαρκούσης τῆς ἀποδημίας· ἔλαβον δὲ καὶ προκαταβολὴν δεκαπέντε μηνῶν. Μὴ λησμονήσωμεν καὶ ἄλλο μέρος τοῦ πληρώματος, λέγω τοὺς ἐπτὰ μεγάλους κύνας τοὺς προσωρισμένους νὰ σύρωσι τὰ ἔλυθρα ἐπὶ τῶν πάγων. Μετ' αὐτῶν εἶχον καὶ δύο γαλαῖς· ἐν γένει δὲ ὁ ναυπηγὸς Τέκλεμπουργ κατεσκευάσατε καὶ στερεῶν καὶ κομψῶν τὸ πλοῖον.

Τὴν δὲ 14 Ἰουνίου 1872, τὴν 6 ὥραν τῆς πρωίας, μετὰ συμπόσιον εἰς τὸ ὁποῖον εἶχον προσκληθῆ οἱ ἀξιωματικοὶ καὶ ἄλλοι ἐκ τῆς αὐστρουγγρικῆς ἐταιρίας τῆς εἰς τὸν πόλον ἀποδημίας, ὃ Τέγετωφ ἀπέπλευσεν ἄνευ ἀτμοῦ ἐπευφημούμενος ὑπὸ τοῦ πλήθους. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ὁ καιρὸς ἦτο λαμπρὸς, μετ' οὐ πολὺ ὅμως μετεβλήθη. Τὴν δὲ 21 Αὐγούστου ὁ ὑποπλοίαρχος Πάργε ἐγραψεν ἐκ τοῦ ἀκρωτηρίου Νασῶ ἐκ τῆς ἀνατολικῆς παραλίας τῆς Νέας Ζέμβλης τὴν ἐπομένην ἐπιστολήν·

«Ἐκ μέσου τῶν πάγων, 16 Αὐγούστου.

»Εὐρισκόμεθα πλησίον τοῦ ἀκρωτηρίου Νασῶ τῆς τελευταίας Θούλης τῆς γνωστῆς χώρας, μετὰ τοῦ πλοίου Ἰσθβέρν, ἰσχυρῶς συσφιγμένοι ἀπὸ τοὺς πάγους. Ἀπὸ τριῶν ἡμερῶν ἔχομεν τρικυμίαν διώκουσαν μεγίστους ὄγκους πάγων· ἐὰν ὁ καιρὸς γίνῃ βόρειος, ἢ θέσις ἡμῶν ἔσται κρίσιμος. Χρὲς ἡ Ἰσθβέρν ἐπλαγίασεν.

»Ἀναχωρήσαντες ἐκ Τρομσὲ τὴν 14 Ἰουλίου συνηγήσαμεν τοὺς πάγους εἰς τὴν 74^{ην} μοῖραν ἢ πρὸς βορρᾶν καὶ 18 τοῦ μήκου πρὸς ἀνατολὰς, εἰς τόπον ὅπου ἐπὶ πολλὰ ἔτη δὲν εὐρίσκεται τὴν ὥραν ταύτην τοῦ χρόνου οὐδὲ τεμάχιον πάγου. Χωρὶς νὰ ἐμποδισθῶμεν κατ' ἄλλον τρόπον ἐπροχωρήσαμεν, καὶ μέχρι τῆς 3 Αὐγούστου ἤμεθα ἑκτὸν μίλια πλέον μακρὰ

μέχρι τῆς παραλίας τῆς Νέας Ζέμβλης, ὅπου εὐρομεν ἐλευθέραν τὴν θάλασσαν, ἀποκλεισθεῖσαν ὅμως ἐκ νέου κατὰ τὴν χερσόνησον τοῦ ναυαρχείου.

»Τὴν 7 διήλθομεν ἐπιπόνως τοὺς πάγους, ποτὲ μὲν λεπτοὺς, ποτὲ δὲ πυκνοὺς, μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Νασῶ. Πρὸ ἡμῶν ἐβλέπομεν σωρὸν χαμηλῶν νησιδίων εἰς τὸ ἄκρον ἐρήμων, εἰς τὰ ὁποῖα σώζεται ἔτι χιών τοῦ παρελθόντος ἔτους.

»18 Αὐγούστου. Σήμερον, ἑορτὴν τοῦ αὐτοκράτορος, ὑψώσαμεν τὴν ἐπίσημον σημαίαν, ἣτις νῦν πρῶτον προσαγορεύεται κατὰ τὰς ἀρκτικές χώρας. Ἡ κατάσταση τοῦ πάγου καὶ τῆς θερμοκρασίας εἶναι τρομερὰ τὸ ἔτος τοῦτο. Ἐνῶ τὰ παρελθόντα ἔτη πλήθος θαλασσιῶν ἐλεφάντων ἐθηρεύοντο ἀνευ μεγάλων δυσκολιῶν, ἐφέτος οὔτε εἰς παρουσιάσθη. Ἐκ τῶν τριῶν πλοίων τὰ ὁποῖα ἐπροσπάθησαν πρὸ τριῶν ἐβδομάδων νὰ διαβῶσι, τὰ δύο, τεσσαράκοντα μίλια μακρὰν ἡμῶν, συνετρίβησαν μετὰ τῶν πάγων. Ἀφοῦ ἐφθάσαμεν εἰς τὰ παράλια ταῦτα, ἡ θερμοκρασία σπανίως ἀνέβη ἄνω τοῦ μηδέν. Πρόσθετες δὲ εἰς τοῦτο πολλὴν χιόνα μὴ τικομένην ἐπὶ τοιαύτης θερμοκρασίας καὶ διὰ τοῦτο ἐπαυξάνουσαν τὰ πάγη. Τὸ παρελθὸν ἔτος δὲν ἐφαίνετο διόλου πάγος· ἂς ἐλπίσωμεν ὅμως· ὁκτὼ ἡμέρας μόνον ἂν διαρκέσῃ ἡ τῆξις, θὰ ἔχωμεν ἑκατοστάδας μιλίων ἐλευθέρας θαλάσσης. Ὁ καλὸς καιρὸς τὴν ἀρχεται. Τὸ λυπηρὸν εἶναι ὅτι ἀντὶ νὰ εὐρεθῶμεν εἰς τὴν παρχλίαν τῆς Σιβηρίας, θὰ διαχειμιάσωμεν εἰς τὴν Νέαν Ζέμβλην.

»Κατὰ τὴν συνήθειαν καιροῦς ἔπρεπε νὰ ὑπερβῶμεν τὸ μέρος τοῦτο. Εὐχάριστον ὅμως εἶναι ὅτι τὸ τε πλοῖον ἔχουσι καλῶς. Οἱ ναῦται παίζουσι ὡς παιδιὰ καὶ ὑποφέρουσι κάλλιστα τὸ κλίμα, ἂν καὶ ἦναι ἐνδεδυμένοι ἐλαφρότερα τῶν ναυτῶν τῆς Νορβηγίας. Ἐχομεν ἐνδύματα καὶ τροφὰς ἐπὶ τρία ἔτη ἄφθονα καὶ καλλίστης ποιότητος. Τὰ biftecks τῆς φώκης καὶ τῆς ἄρκτου εἶναι θαυμασία.

»Ἡ μηχανὴ εἶναι ἐξαισία καὶ δὲν καταναλίσκει πολλοὺς ἄνθρακας· ὅθεν θὰ ἔχωμεν ἀκόμη ἐπὶ πενήτην ἡμέρας διὰ τε τὸ μαγειρεῖον καὶ τὰς θερμάστρας, τὰς ὁποίας δὲν ἠνάψαμεν ἀκόμη, διότι εἴμεθα καλῶς ἐνδεδυμένοι. Κατὰ τὴν ἀκουσίαν ταύτην ἀκίνησιαν γυμνάζομεν ἀνθρώπους καὶ κύνες εἰς τὸ μεταχειρίζεσθαι καὶ σύρειν τὰ ἔλκυθρα· καθ' ἑκάστην τρία ἢ τέσσαρα αὐτῶν ἀπέρχονται· ἐκεῖθεν τῶν νήσων καὶ ἐπανερχονται πλήρη συλλογῶν πετρῶν, φυτῶν καὶ ἄλλων. Ἀλλὰ ποῖα εἶναι τὰ νησιδία ταῦτα; Οὐδεμίαν πληροφορίαν εὐρίσκομεν περὶ τούτων εἰς τοὺς χάρτας τῆς Νέας Ζέμβλης.»

Ἡ Ἰσθγέρν ἦτο νορβηγεῖα θαλαμηγὸς ἐλθοῦσα διὰ μέσου τῶν πάγων τοῦ Σπίτζβεργ ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ κόμητος Οὐσίλεκζεκ, ἕνα ἐφοδιάσθη

τὸν Τέγετωφ. Ἀπαντήσασα αὐτὸν κατὰ τὰς νήσους Οὐλιέλιμ, τὸν συνάδευσε μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Νασῶ ὅπου κατέστησεν ἀποθήκην ζωοτροφῶν ἐντὸς στενοῦ σπηλαίου, ἀπροσίτου εἰς τὰς λευκὰς ἄρκτους. Αἱ παντοῖαι τροφαὶ διατηροῦνται θαυμασίως εἰς τὰ ὑψηλὰ ταῦτα πλάτη, καὶ διὰ τοῦτο αἱ ἀποταμιεύσεις τροφῶν γίνονται ἐν γένει εἰς τὰς πρὸς τὸν πόλον ἀποδημίας. Οἱ σταλέντες ἰδίως ὑπὲρ τῆς ἀνευρέσεως τοῦ Φραγκλίνου κατέστησαν τοιαύτας ἀποθήκας πανταχοῦ· μόνη δὲ προφύλαξις πρέπει νὰ λαμβάνεται κατὰ τῶν λευκῶν ἄρκτων, αἵτινες ἀνοίγουσι καὶ τοὺς στερεωτάτους πίθους καὶ συντρίβουσι τὰ στερεώτατα σιδηρᾶ κιβώτια. Ἀλλὰ καὶ τὸ κλίμα δὲν ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὰς τροφὰς οὐδεμίαν ιδιότητα αὐτῶν. Θαλασσοπόροι ἀνεύρον κιβώτια περιέχοντα ἀλατισμένα κρέατα, χόρτα καὶ ζωμὸν λιμονίων, ἀπαραίτητον ἱατρικὸν ἐναντίον τῆς στομακᾶκης, ἐγκαταλειμμένα ἀπὸ τριάκοντα ἐτῶν· τόσῳ δὲ νόστιμα καὶ τόσῳ θρεπτικὰ ἦσαν, ὡς νὰ εἶχον κατατεθῆ ἐκεῖ πρὸ ἕξ μηνῶν.

Τὴν 21 Αὐγούστου ἡ Ἰσθγέρν ἐπανήλθεν εἰς εὐκρασετέρας χώρας καὶ ἀφῆκε τὸν Τέγετωφ φέρουσα τὴν ἀνωτέρω ἐπιστολήν· δύο δὲ ἔτη παρήλθον πρὶν φθάσῃ νῆαί εἰδήσεις τῶν θαλασσοπόρων.

Ε'

Τὸ πρῶτὸ τῆς 21 Αὐγούστου οἱ πάγοι μετεβλήθησαν πῶς ἐπὶ τὸ εὐνοϊκώτερον καὶ ὁ Τέγετωφ ἐπροχώρησε πλήρως ἐλπίδων πρὸς ἄρκτον, ἀφοῦ ἀπεχαυρέτιεν ἐνθερμότατα τὸ πλήρωμα τῆς Ἰσθγέρνης. Ὀλίγον ὅμως ἐμελλε νὰ διαρκέσῃ ἡ χαρὰ αὐτῆ, διότι «τὴν αὐτὴν ἐσπέραν, λέγει ὁ ὑποπλοίαρχος Πάγερ, συνεσχέθημεν ὑπὸ τῶν πάγων καὶ ἐμείναμεν αἰχμάλωτοι ἐπὶ δύο ἔτη. Ἀντὶ ἐρευνῶν ἐγίνομεν ἐπιβάται πάγων. Τὸ ὑπερβάλλον ψῦχος τοῦ φθινοπώρου τοῦ 1872 συνεσώρευσε μετ' ὀλίγον πυκνοτάτους πάγους περὶ ἡμᾶς, καὶ τοιοῦτους ὁποίους οὔτε πρίονες οὔτε ὑπόνομοι ἐδύναντο πλέον ν' ἀνοιξῶσι πρὸς διάβασιν. Ὅθεν κατὰ τοὺς μῆνας Σεπτέμβριον καὶ Ὀκτώβριον ἀπωθήθημεν πρὸς τὸ μέρος τὸ ἀνατολικόβόρειον κατὰ τὴν θέλησιν τῶν πάγων. Πᾶν ἔχνος γῆς ἐγένετο ἄφαντον. Ἀλλ' ἂν ἡ θέσις αὐτῆ ἦτο καθ' ἐκὴν θλιβερά, κατέστη τρομερὰ ἀπὸ τῆς 13 Ὀκτωβρίου, ὅτε αἱ δυνάμεις εἰς τῶν ὁποίων τὴν θέλησιν ὑπέικομεν ἕως τότε, κατέστησαν ἀκάθεκτοι, καὶ οὕτω τὸ πλοῖόν ἡμῶν συνεπίεσθη φοβερὰ ὑπὸ τῶν πάγων ἐπὶ ὀλόκληρον χειμῶνα. Ποσάκις ἀνέβημεν εἰς τὸ κατὰστρωμα ὅπως ἐτοιμασθέντες ἐγκαταλείψωμεν τὸ πλοῖον ἐὰν κατεθυθίζετο, καὶ παραδοθῶμεν εἰς τοῦ Θεοῦ τὸ ἔλεος μετὰ τῆς ἀπεράντου πολικῆς νυκτός! ἀλλὰ τὸ πλοῖον, ἀντὶ νὰ βυθισθῆ, ἀνυψοῦτο ἡμέρα τῆ ἡμέρα· διὸ καὶ ἡμεθα ἀπαύστως ἀνήσυχοι. Προβλέποντες τὴν μετὰ τῶν πά-

γων παραχειμασίαν ἐπεχειρήσαμεν ὅλας τὰς δυνατάς προετοιμασίας. Τὸ πλοῖον εἶχε στερηθῆ ἔν μόνον μέρος τῶν ὀργάνων αὐτοῦ· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον τὸ κατὰστροφικὸν ἐπληρώθη χιόνος, ἐνῶ τὸ σῶμα αὐτοῦ, συνεσφιγμένον μεταξὺ σωρῶν πάγων, ἀπῆτει ἀνάουτος ἐπισκευάς. Σκηνὴ κατεσκευασμένη ἐκ πανίου ἐστήθη πρὸς τὴν πρόραν τοῦ *Tégeatof*· δευτέρα δὲ ἄλλη εἰς τὸ ὀπισθεν μέρος. Μεταξὺ δὲ αὐτῶν ἔμενον ἀρκετὸν διάστημα ἐλεύθερον διὰ τὰς ἀναγκαίας ἐργασίας. Τοὺς ἐπτά ἡμῶν κύνες ἐτοποθετήσαμεν ἐπὶ τοῦ καταστροφικῆτος· ἐντὸς μεγάλων κιβωτιῶν μὲ ἄχυρα. Ἡ δὲ ἀβεβαιότης τῆς θέσεως ἡμῶν ἀπῆτει διηγετικῶς τὴν παρουσίαν φύλακος ἐπὶ τοῦ καταστροφικῆτος, ὅστις ἔπρεπε καὶ νὰ εἰδοποιῆ ἡμᾶς περὶ τῆς προσεγγίσεως τῶν λευκῶν ἄρκτων, ὧν ἐξήκοντα ἐπτά ἐφονεύσαμεν καὶ ἐφάγομεν ἐν τῷ διαστήματι τῆς ἐκστρατείας ταύτης. Ἀλλὰ καὶ μὲ ὅλην τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην τροφοδοσίαν ἡ ὑγεία τοῦ πληρώματος δὲν ἦτο πολλὰ ἀξιολύτως κατὰ τὸν παῶτον τοῦτον χειμῶνα· ὅθεν ὁ ἰατρὸς εἶχεν ἱκανὴν ἐργασίαν θεραπεύων βρογχίτας καὶ στομακίαν. » Οἱ διοργανώσαντες τὴν ἐκστρατείαν εἶχον λησμονήσει τὰς συνετάς συμβουλὰς ἐκείνων, οἵτινες εἶχον διαχειμάσει ἄλλοτε κατὰ τὰς πολικὰς ταύτας χώρας. Πάντες εἶχον διαβεβαιώσει ὅτι πρῶτος ὅρος πρὸς διατήρησιν τῆς ὑγείας ἦτο ἡ ἀποφυγὴ τῆς ἀποθαρρύνσεως καὶ τῆς στενοχωρίας. Ὅτε ὁ Πάρρε, ὁ διοικῶν τὴν *Εριρνά* καὶ τὴν *Εκλαρ*, ἠναγκάσθη νὰ διαχειμάτῃ δύο ἔτη κατὰ συνέχειαν, πρῶτον μὲν εἰς τὴν νῆσον Μέλβιλ, εἶτα εἰς τὴν νῆσον Οὐίνδερ, ἐπενόησε τρόπους διασκεδάσεων χάριν τοῦ πληρώματος, βιαζομένου νὰ μένῃ ἐντὸς τοῦ πλοίου ὁσάκις ἡ χιών καὶ ἡ θύελλα ἐπεκράτουν ἐκτός. Διασκεύασε θέατρον ἐν ᾧ ἐβρίνοντο τακτικαὶ παραστάσεις, ἐσύστησεν ἐφημερίδα εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ὁποίας συνέτρεχον πάντες οἱ ἐν τῷ πλοίῳ, ἀναγράφοντες οὐ μόνον ὅλα τὰ συμβάντα τῆς ἡμέρας, ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ ἀναπλάσματα τῆς φαντασίας. Ἐγράφοντο παραδείγματα χάριν ἄρθρα οἷον τὸ ἐπόμενον·

« Ὀριστικαὶ θλίψεις.

» Νὰ ἐξέλθωμεν τὸ πρῶτ' ἵνα ἀναπνεύσωμεν καθαρὸν ἀέρα, καὶ βάλλοντες τὸν πόδα ἐκτός τοῦ πλοίου, νὰ λουσθῶμεν εἰς λουτρὸν ψυχρὸν ἐντὸς τῆς τρύπας τοῦ μαγεῖρου.

» Ν' ἀπέλθωμεν εἰς κунήγιον, νὰ πλησιάσωμεν εἰς ἐξαισίαν ἔλαφον, νὰ τὴν σημαδεύσωμεν, ν' ἀποπειραθῶμεν νὰ τὴν φονεύσωμεν, καὶ ὅμως νὰ μὴ πυροβολήσῃ τὸ ὄπλον ἔνεκα ὑγρασίας.

» Νὰ ὑπάγωμεν εἰς περίπατον ἔχοντες τεμάχιον ἄρτου νωποῦ εἰς τὸ θυλάκιον, καὶ ὅταν θελήσωμεν νὰ φάγωμεν νὰ τὸ εὐρωμεν τοσοῦτον ἐπιληρημένον ἀπὸ τὸ ψυχρὸς, ὥστε ἀντὶ νὰ συντρίβεται ἀπὸ τοὺς ὀδόντας, νὰ συντρίβωνται ἀπ' ἐναντίας οἱ ὀδόντες.

» Νὰ ἐξεγειρώμεθα μετὰ πολλῆς ταχύτητος ἀπὸ τὴν τράπεζαν, διότι παρὰ λύκος πλησίον τοῦ πλοίου, ἐπιστρέφοντες δὲ νὰ εὐρίσκωμεν τὸ γεῦμα φαγόμενον ἀπὸ τὸν γάτον.

» Νὰ παραδιδώμεθα ἐν καιρῷ τοῦ περιπάτου εἰς βαθείας καὶ ἐπωφελεῖς σκέψεις καὶ νὰ ἀποσπῶσιν αἴφνης ἡμᾶς ἐπ' αὐτῶν ἀσπασμοὶ ἄρκτου.»

Εἶς τινὰ τῶν πρὸς τὸν πόλον ἀποδημιῶν τοῦ παρόντος αἰῶνος, δώδεκα ναῦται Ὀλλανδοὶ ἔμειναν ἐγκαταλειμένοι εἰς τὰς ἀκτὰς τοῦ Γρόενλανδ, οὔτε τροφῶν, οὔτε ζύλων στερούμενοι, καὶ ὅμως ἀπέθανον καὶ οἱ δώδεκα ἔνεκα στενοχωρίας καὶ ἐλλείψεως θάρρους! Ἐγένοντο δὲ ταῦτα γνωστά ἐκ τοῦ ἡμερολογίου τοῦ εὐρεθέντος πλησίον τοῦ τελευταίου ἀποθανόντος, ὅστις διηγεῖτο τὰς μονοτονίας καὶ ὀδυνηρὰς περιπετείας τῶν ταλαιπώρων ἐκείνων.

« Ὁ ἥλιος ἐγένετο ἄφαντος τὴν 28 Ὀκτωβρίου ἐπὶ ἑκατὸν ἐννέα ἡμέρας, λέγει ὁ Πάγερ. Εἶχομεν κατασκευάσει παρὰ τὸ πλοῖον καλύβην ἐξ ἀνθράκων, ὅπως καταφύγωμεν εἰς αὐτὴν ἐάν ποτε τὸ σκάφος κατεβυθίζετο ἀπὸ τὰς καθημερινὰς προσβολὰς τῶν πάγων. Ἀλλὰ τὴν προτεραίαν τῶν Χριστουγέννων κατεστράφη τὸ ἄσυλον τοῦτο, καὶ ἐθεωρήσαμεν ἑαυτοὺς εὐτυχιστάτους ὅτι τὸ κακὸν περιορίσθη ἕως ἐκεῖ, καὶ ὅτι ἀφῆκεν ἡμᾶς συνηγμένους ἑαυτοῦ ὁ πάγος ὅπως διανύσωμεν ὑγιεῖς τὰς ὥρας ταύτας, τὰς ὁποίας ὅπου δῆποτε καὶ ἂν εὐρίσκεται τις ἀφιερώνει εἰς τὴν ἀνάμνησιν τῆς πατρίδος του.»

Καὶ ἄλλοτε ἐωρτάσθησαν αἱ ἑορταὶ τῶν Χριστουγέννων εἰς τὰς πολικὰς χώρας· πάντες οἱ θαλασσοπόροι οἱ διαχειμάσαντες εἰς τὰ μέρη ἐκεῖνα, ἀναφέρουσιν εἰς τὰ ἡμερολόγια αὐτῶν τὴν ἑορτὴν τελεσθεῖσαν μεθ' ὅλης τῆς δυνατῆς ἐπισημότητος, καθὼς καὶ τὰς ὀλίγας ὥρας τὰς ὁποίας διήλθε τὸ πλήρωμα ἐν φαιδρότητι καὶ εὐθυμίᾳ. Λέγουσιν ἐπίσης πόσον ἡ 17 Ἰανουαρίου ἐπλήρου θλίψεως τὴν καρδίαν τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων εὐρισκομένων μακρὰν τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν, μεμονωμένων μεταξὺ τῶν χιόνων καὶ ἀγνωσούντων ἂν ποτε θὰ εὐτυχίσουν νὰ ἐπανίδωσι τὴν πατρίδα.

Εἶς τῶν θαλασσοπόρων τούτων, ὅστις καὶ αὐτὸς διηγήθη τὰ γεγονότα, δίδει τὰς ἐξῆς εἰδήσεις περὶ τῆς πρώτης παραχειμασίας·

« Ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν συνέβη θύελλα χιόνος ἥτις εἰσεχώρει καὶ εἰς τὰς μικροτέρας σχισμὰς καὶ συνεσωρεύετο μετ' ὀλίγον. Οὐαί εἰς ἐκείνον ὅστις εὐρίσκετο ἐκτεθειμένος εἰς τὴν θύελλαν ταύτην! ὡς ξυράφιον ἐκορπε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὁ ἄνεμος, καὶ ἵνα κατορθώσῃ νὰ μὴ παγώσῃσιν αἱ χεῖρες καὶ τὸ πρόσωπον, ἐτίριβετο μὲ χιόνα πρὶν ἐμβῆ εἰς τὸν *Tégeatof*. Οἱ ἐκ τριχωτῶν δερμάτων ἐπεנדύται κατῆντησαν ἄχρηστοι, αἱ ἀναθυμιάσεις αἱ ἐξερχόμεναι ἀφ' ὅλων τῶν

μερῶν τοῦ σώματος καὶ ἡ πνοὴ προῆγον ὑγρασίαν εὐθύ· παγόνουσαν. Οἱ ἐπενδύται ἐξηραίνοντο εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥστε ἦτο ἀδύνατον νὰ κινηθῶσιν οἱ φοροῦντες αὐτοῦς. Αἱ ἐκ δέρματος θαλασσιῶν κυνῶν περισκελίδες μᾶς ἐφύλαττον ἀπὸ τὸ ψῦχος. Ἐφοροῦμεν κατὰσαρκα μαλλωτὰ φορέματα, τὰ ὁποῖα περιεκαλύπτομεν μὲ περισκελίδα καὶ μὲ ἐπενδύτην ἐκ προβατείου δέρματος. Ἐβράψαμεν δὲ εἰς τὸν ἐπενδύτην κουκούλαν, μὲ τὴν ὁποίαν ἐσκεπάζομεν τὴν κεφαλὴν ὁσάκις ἐξετιθέμεθα εἰς ψυχρὸν ἄνεμον. Τὰ χειρόκτια ἡμῶν ἦσαν πυκνότατα· ἐφοροῦμεν δὲ αὐτὰ καὶ ὅτε ἐπυροβολοῦμεν, ἵνα ἀποφύγωμεν τὴν θερμὴν τὴν ὁποίαν ἡ ἐπαφὴ τοῦ αἰδήρου θὰ μετέδιδεν εἰς τὸ δῆμα ἡμῶν.

Ἡ πολικὴ νύξ, κατὰ τὴν διήγησιν τῆς ὁποίας ἐτρόμαξαν οἱ περιηγηταί, δὲν ὑπῆρξεν εἰς ἡμᾶς τόσον δυσάρεστος, διότι εὐρέθημεν προητοιμασμένοι· ἕκαστος ἐξήρχετο ἀπὸ τὸν Τέγετῶν κρατῶν φανὸν μὲ πετρέλαιον. Ἦρχισε δὲ τὸν Νοέμβριον καὶ διήρκεσε τέσσαρας μῆνας ὀλοκλήρους. Τὸ βόρειον σέλας διέλαμπε συνεχῶς· διέλυε τὰ σκότη καὶ ἐπέφερε παραδοξότατα ἀποτελέσματα. Δύσκολον δὲ θὰ ἦτο νὰ περιγράψῃ τις τὸ ἐρυθροκίονον αὐτοῦ φῶς, τοὺς σπινθήρας αὐτοῦ ὀμοιάζοντας πρὸς ἀπεράντους ὄφεις περιελισσομένους· ὡς στεφάνους καὶ ἀντανακλιῶντας ζωηροτάτην λάμψιν, εἶτα δὲ ἐξαφανιζομένους. Τὸ φῶς ἦτο τόσον ζωηρὸν ὥστε ἠδυνάμεθα νὰ ἀναγινώσκωμεν ὡς ἐν λαμπρᾷ ἡμέρᾳ, ἀναπληροῦν σχεδὸν διὰ τῆς διαρκείας τοῦ τὸν ἀπόντα ἥλιον. Τὸ κυνήγιον τῶν λευκῶν ἄρκτων μᾶς διεσκέδαζε πολὺ.

Τὰ ζῶα ταῦτα τὰ ὁποῖα δὲν εἶχον ἰδεῖ ποτὲ ἀνθρώπους, προσεϊκύνοντο ἀπὸ τὸν κρότον καὶ ἤρχοντο ἐγγύτατα εἰς τὸ πλοῖον· ὁσάκις δὲ εἰδοποιούμεθα ὅτι ἐπλησίαζέ τις ἄρκτος, συνήγομεν ὅλον τὸ πλήρωμα καὶ διενέμομεν τοὺς ναῦτας περὶ τὸν Τέγετῶν ὀπισθεν τῶν διεσκορπισμένων πάγων. Ἐκρατοῦμεν δὲ καὶ τὰ ὄπλα ἑτοιμα. Μόλις δὲ προσήγγιζε καὶ εὐθύς ἠκούετο κρότος πυροβόλου, μετὰ τὸν ὁποῖον καὶ πολλοὶ ἄλλοι κατὰ σειρὰν, οὕτως ὥστε πρὶν καλογνωρίσῃ τοῦ εὐρίσκειται ἔβλεπεν ἑαυτὴν περικυκλωμένην. Μίαν τῶν ἡμερῶν ἐνῶ ὁ οὐρανὸς ἦτο καθαρὸς καὶ ἀναβισκόμενον τὸ θερμόμετρον, θήλεια ἄρκτος ἦλθε περὶ τὸ σκάφος μετὰ τῶν δύο μικρῶν αὐτῆς. Δύο ναῦται, πυροβολήσαντες ἀμέσως κατὰ τῆς μητρὸς, τὴν ἐφόνευσαν καὶ αὐτὴ ἔπεσε μυκωμένη· εὐκόλως δὲ συνελάβομεν τὰ μικρὰ, τὰ ὁποῖα ἠλπίζομεν νὰ φέρωμεν εἰς τὴν πατρίδα ἡμῶν. Κατάρθωσαν ἄμφω νὰ δραπέτευσωσι, καὶ μόλις ἐπροφθάσαμεν νὰ πυροβολήσωμεν μακροθὲν κατ'αὐτῶν. Ἡ μήτηρ ἦτο ὠραιότατον ζῶον ἐξ ποδῶν μήκους, τῆς ὁποίας τὸ δῆμα ἦτο περίλευκον. Ἐν ὄσῳ διετρίβομεν ἐκεῖ ἐφονεύσαμεν ἐξήκοντα ἑπτὰ, τῶν ὁποίων κατεργάσθημεν μὲν τὰ δέ-

ματα, ἐβιάσθημεν δὲ νὰ ἐγκλείψωμεν μετὰ τοῦ πλοίου.

Ἡ Πλὴν τῆς θήρας τῶν ἄρκτων εἶχομεν καὶ τὴν τῶν θαλασσιῶν κυνῶν, εἰς ἄκρον δυσχερῆ, διότι ἀποβαίνουσιν εἰς τὸ ἕδαφος μετὰ μεγίστης προσοχῆς· μόλις δὲ παρατηρήσωσι τὸν ἐλάχιστον κίνδυνον καὶ βυθίζονται ἐκ νέου. Μόνον τὸ ἔλαιον καὶ τὸ δῆμα τοῦ κυνὸς τούτου χρησιμεύει· δὲν τρώγεται δὲ, εἰμὴ ἐν ἐσχάτῃ ἀνάγκῃ, διότι ἔχει ἀποφορὰν ἐνῶ τὸ κρέας τῆς ἄρκτου εἶναι ἀξιόλογον, καὶ χάρις εἰς αὐτὸ ἐγένετο οἰκονομία τῶν ἄλλων ἐφοδίων. Ὅσάκις δὲ δὲν ἐνεφανίζοντο ζῶα, ἐτοποθετοῦμεν κατὰ σειρὰν φιάλας καὶ πυροβολοῦντες συνετρίβομεν αὐτὰς, ἀποφεύγοντες οὕτω καὶ τὴν ἀηδὴ ἄργιαν καὶ τὸ ψῦχος, τὸ ὁποῖον κατεπάγωνεν ἡμᾶς ὁσάκις ἐμένομεν ἀκίνητοι. Τροφὴν δὲ εἶχομεν τὸ πρόγευμα, καὶ τὸ γεῦμα ῥόφημα ἐκ φασήλων, ἀλεύρου καὶ πεμμικάνης. Ἡ πεμμικάνη εἶναι μίγμα κρεάτων τεταριγευμένων, διατηροῦν ἐν μεγάλῳ ὄγκῳ μεγάλας θρεπτικὰς ιδιότητας· ἐν κοχλιάριον ἀρκεῖ νὰ θρέψῃ ἓνα ἄνθρωπον ἐν διαστήματι εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν. Τὴν δὲ μεσημβριανὴν εἶχομεν σοκολάταν, ὀκτὼ οὐγκίαις ἄρτου καὶ ποτήριον τσατοῦ. Ἐν ἑλλείψει δὲ νικοτιανῆς μετεχειρίζομεθα ἐξηραμμένα φύλλα τσατοῦ. Καὶ αὕτη ἦτο ἡ τροφὴ ἡμῶν ὅτε εὐρισκόμεθα εἰς ἐκδρομὴν. Ἐπὶ τοῦ Τέγετῶν ὅμως ἦτο μετριωτέρα. Τὴν 4^η ὄραν τῆς πρωίας ἦτοιμάζετο ὁ καφρὸς· τὴν 8^η οἱ ναῦται ἐλάμβανον ῥόφημα ὡς καὶ ὅτε ἐταξείδευον δι' ἐκλύθρου, οἱ δὲ ἀξιωματικοὶ ἔπινον καὶ νερόβραστον σοκολάταν. Τὴν μεσημβριανὴν ἐτρώγομεν κρέας καὶ λάχανα τεταριγευμένα, καθὼς καὶ ῥόφημα καὶ κρέας ἄρκτου νεωστὶ φονευθείσης. Τὴν 6^η παρετίθεντο τὰ λείψανα τοῦ πρωῖνου γεύματος καὶ τσάιον· εἰς δὲ τοὺς ἀξιωματικούς· ἐδίδοντο καὶ μακαρόνια· ὁ ἄρτος ἐχορηγεῖτο ἀμέτροτος· ἐπίνομεν δὲ οἶνον, ρόμιον καὶ τσάιον.»

Ἐπειτα συνέχισα.

L. ROZIER.

ΣΠΟΥΔΑΙΟΤΗΣ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ

Συνέχεια καὶ τέλος· ἴδι σελ.: 248.

Β'

Ξυλεία καὶ λοιπαὶ προσωφελεῖαι τοῦ δάσους.

Ἡ ξυλεία ὡς ἕκαστος γνωρίζει εἶναι τὸ σημαντικώτερον προϊόν τοῦ δάσους. Ἡ ξυλεία ὡς ἐκ τῆς χρήσεως αὐτῆς διακρίνεται εἰς καύσιμον, οἰκοδομήσιμον, ναυπηγήσιμον, καὶ εἰς ξυλείαν χρησιμεύουσαν ὡς ὑλικὸν εἰς τὴν βιομηχανίαν. Ἄνευ τῶν δασῶν οὐκ εἶχε καύσιμον ξυλείαν ἠθέλομεν ἔχει, οὔτε οἰκίας, οὔτε πλοῖον, οὔτε ἔπιπλα, οὔτε ἐργαλεῖα κ.λ.π. οἷα τῶν σήμερον. Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ ἀνθρώπινος νοὺς εὐρίσκει ἐν ἀνάγκῃ τρόπον νὰ οἰκονομῇ τὸ ἑλλείπον διὰ τοῦ ὑπάρχοντος, τὸ ἀκριβὲν διὰ τοῦ εὐθηνοῦ καὶ τὸ εἰς καλλιτέραν χρήσιν ἰδιόζων δι' ἄλλου κα-